Врз основа на член 55 став 1 од Законот за организација и работа на органите на државната управа ("Службен весник на Република Македонија" бр. 58/00, 44/02, 82/08,167/10 и 51/11) и член 22 став 1 од Законот за средното образование ("Службен весник на Република Македонија" бр. 44/95, 24/96, 34/96, 35/97, 82/99, 29/02, 40/03, 42/03, 67/04, 55/05, 113/05, 35/06, 30/07, 49/07, 81/08, 92/08, 33/10, 116/10, 156/10, 18/11, 42/11, 51/11, 6/12, 100/12, 24/13, 41/14, 116/14, 135/14, 10/15, 98/15, 145/15, 30/16, 127/16, 67/17 и 64/18), министерот за образование и наука ја донесе наставната програма по наставниот предмет <i>англиски јазик</i> за IV (четврта) година образование од средното стручно образование со четиригодишно траење.

МИНИСТЕРСТВО ЗА ОБРАЗОВАНИЕ И НАУКА БИРО ЗА РАЗВОЈ НА ОБРАЗОВАНИЕТО

Наставна програма

АНГЛИСКИ ЈАЗИК

модуларно дизајнирана

за IV година

Сите образовни профили / квалификации

Сите струки / сектори

Скопје, 2019 година

Назив на наставната програма	Англиски јазик		
Тип на наставна програма	Задолжителна		
Кредитна вредност на наставната програма	та 4 (четири) ЕЦВЕТ кредити (3+1, 1 кредит одговара на 25 часа активности на ученикот од кои 8 часа за домац работа, 8 часа за подготовка за писмена работа, 9 часа за самостојно учење)		
Струка	Сите струки		
Сектор	Сите сектори		
Образовен профил	Сите образовни профили		
	Сите квалификации		
	IV (четврто) ниво		
Назив и ниво на квалификација	Согласно Заедничката европска референтна рамка за јазиците после првата година учење на англискиот јазик во средното образование може да се постигне нивото А2 (темелно ниво), после втората година на учење на англискиот јазик во средно образование може да се постигне нивото А2+ (зајакнато темелно ниво), после третата година учење на англискиот јазик во средно образование може да се постигне Б1 (преодно ниво) и после завршувањето на IV година, може да се постигне ниво Б1+ (зајакнато преодно ниво).		
Година на изучување	IV (четврта) година		
Број на часови неделно/годишно за реализација на наставната програма	2/66		

	Ученикот/ученичката:
Цели на наставна програма	 да го збогати лексичкиот фонд на рецептивно и продуктивно ниво; да ги употребува граматичките структури предвидени за изучување во четврта година на средното стручно образование (ниво на комплексност Б1+ според Заедничката европска референтна рамка за јазици); да разбира слухово воспримени дијалози, разговори и дискусии, радио и ТВ програми и интернет аудио записи на позната и помалку позната тематика од соодветната струка и области од најнепосреден интерес заради извлекување главни мисловни целини и главна идеја; да чита, разбира и толкува текстови, писма, новинарски написи, филмски критики, извадоци од литературни дела и содржини со помалку позната тематика од соодветната струка и области од најнепосреден интерес за определување конкретни информации и главна идеја; да учествува во говорна интеракција во формален и неформален контекст и да изрази свое мислење и став користејќи соодветни изрази и соодветно применувајќи ги јазичните функции; да пишува организиран, врзан текст и лични и формални писма со правилна примена на лексиката, јазичните и граматички структури, правопис и интерпункција; да изгради компетенции за критичко размислување и изразување, препознавање пропаганда, како и формирање на личен аргументиран став преку читање и толкување на интеркултурни содржини и информации (според RFCDC - Заедничката европска референтна рамка на компетенции за демократска култура). да користи соодветни дигитални алатки за дополнителни информации на одредена содржини.
Модуларни единици на наставна програма	 СЛУШАЊЕ СО РАЗБИРАЊЕ ЧИТАЊЕ СО РАЗБИРАЊЕ ГОВОРНА ПРОДУКЦИЈА И ИНТЕРАКЦИЈА ПИСМЕНО ИЗРАЗУВАЊЕ

Материјално-технички и просторни услови	НАПОМЕНА: Поради специфичноста на изучување на странските јазици, модуларните единици се дизајнирани согласно вештините (слушање со разбирање, читање со разбирање, говорна продукција и интеракција и писмено изразување), а во нив се интегрирани јазичните компоненти (лексички единици, граматички структури, јазични функции и култура). За успешна реализација на наставата по странските јазици, наставникот прави комбинација меѓу вештините и јазичните компоненти. Понудените содржини се задолжителни, но наставникот може да користи примери и од други извори и да ја прилагодува наставата согласно образовниот профил/квалификацијата, односно струката/секторот. Програмата во однос на просторните услови за реализација се темели на нормативот за простор донесен од страна на министерот за образование и наука. Просторните услови и опременоста на училниците за успешна реализација на наставната програма за прва година треба да се во согласност со општиот норматив за опременост за реализирање на наставните програми за четврта година на средното образование. Се препорачува, заради полесен визуелен контакт помеѓу учениците и за да се слуша подобро што се зборува, да има преглед на училницата, односно клупите да бидат наредени на следниот начин: повеќе клупи доближени заедно, разни варијанти на буквата U како и преместување и групирање на столчињата по потреба (при драматизација).
Норматив на наставен кадар	Наставната програма ја реализираат наставници со: - завршени студии по англиски јазик и книжевност/литература - наставна насока, VII/1 или VIA според МРК и 240 ЕКТС; - завршени студии по англиски јазик и книжевност (со звање професор по англиски јазик и книжевност), VII/1 или VIA според МРК и 240 ЕКТС; - завршени студии по англиски јазик и книжевност/литература - друга насока и со здобиена соодветна педагошко-психолошка и методска подготовка на акредитирани високообразовни установи, VII/1 или VIA според МРК и 240 ЕКТС.

	Модуларна единица 1: СЛУШАЊЕ СО РАЗБИРАЊЕ			
Ред. број	Резултати од учење	Содржини и поими (Примери)	Активности и методи	Критериуми на оценување [*]
1	Ученикот/ученичката ќе биде способен/а да: - проценува главни мисловни целини во подолг говор, предавања или презентации, и следи искази на аргументи доколку темите се во доволна мера познати со кои редовно се среќава во училишната средина и на работното место, непосредната околина и во слободното време;	 ► Listen to the speech and choose the correct answer (multiple-choice): Dr. Fullers: Well, we've seen through experiments that music can increase immune system function and one of the things about music is that it activates every region of the brain, the left and right hemispheres, the front and the back, the cortex, as well as the interior of the limbic system. And we've seen the power of music in cases such as Gabrielle Giffords, whose recovery was facilitated by melodic intonation therapy, a 	Активности од типот: - Вежби со слушање на аудио записи со автентичен говор (CD, podcast, YouTube); - вежби со повеќечлен избор (multiple choice); - дополнување на реченици; - подредување на реченици по логичен редослед; - графички прикази за пренесување на информации (табели, семантички мапи, дијаграми и сл.); - точни/неточни искази; - брзозборки; - загатки.	Ученикот/ученичката може да: 1.1. Идентификува и селектира со леснотија клучни фрази/изрази во подолги разговори, предавања, презентации и содржини во зададен контекст; 1.2. Идентификува клучни аргументи во зададен контекст; 1.3. Прави разлика помеѓу лично мислење и аргумент заснован на факти; 1.4. Одговара на/поставува прашања со леснотија од најразлични области од најнепосреден интерес, училишната средина, работното место, слободното време и/или од соодветната струка/сектор.

*Внесени се стандарди/индикатори за постигнување на резултатите од учењето врз основа на кои се определуваат критериумите за оценување.

form of music to enable her to speak again. There has still not been much research done on the connection between music and the human organism as a whole, but Giffords' example has shown me that music is such a significant factor in every single person's life, not just in musicians' lives. It has been said that babies who listen to classical music become smarter adults, but this has been proven untrue. Listening to any kind of music has benefits.

- Gabrielle Giffords is an example of: a) how music can improve your health; b) how music can make you better at your job; c) how anyone can learn music.
- What word in the speech means "to make something easier"? a) activate; b) enable; c) facilitate.
- What is untrue according to science: a) music in general has benefits; b) babies that listen to classical music become

Методи:

- аудио-лингвален;
- аудио-визуелен;
- истражувачко-откривачки;
- физичко одговарање (*Total Physical Response*);
- директен (The Direct Method);
- комуникативен

(Communicative Approach);

- природен пристап (Natural Approach);
- структурален (Structural Approach);
- Silent Way;
- сугестологија (Suggestopedia);
- Community Language Learning.

	smarter; c) music can increase immune system function.	
- извлекува главна идеја од различни радио и ТВ програми за тековни настани, како и (Интернет) аудио записи со ниви на комплексност Б1+;	Listen to a news report about eco-homes	 2.1. Препознава со леснотија клучни фрази и изрази во разговори и изустени содржини без претходно дефиниран контекст; 2.2. Одговара со леснотија на конкретни прашања поврзани со суштината на изустената содржина; 2.3. Парафразира изустена содржина и дава свое мислење за истата користејќи претходно слушнати клучни фрази и изрази; 2.4. Анализира суштина во изустена содржина.

eyes when we got the bill for half a year. It was almost double what we paid in our last place. We had to take a loan out to pay it. Everyone on the street is suffering. They want to move out because they can't keep on living here with that sort of expense. But the council won't find them another place. **Newsreader:** A spokesperson for construction company admits that the supposedly ecofriendly devices haven't been working as well as they should be. Spokesperson: The heating in the majority of these properties is provided by electric air source heat pump boilers. It would appear that there have been a number of problems with the boilers, and the manufacturers have been called out on a number of occasions to find a solution. **Newsreader:** The news comes at a time when governments are promising to put more money into constructing homes that cut energy use. But critics argue that

the government's view is shortsighted. (https://www.telegraph.co.uk/n ews/earth/energy/9846822/R esidents-in-multi-million-poundeco-friendly-homes-hit-withsky-high-electricity-bills.html) - The bills that the residents received were ____ their previous ones: a) higher than; b) lower than; c) the same as - What do the critics disagree with? a) that governments have promised to make homes; b) that the government has a long-term plan; c) that the government will construct more eco-homes. - What would be the best headline for this story? - Which phrase means "not harmful to the environment"? (eco-friendly) - In your opinion, what else do eco-homes have?

3	- следи главна мисла во проширена дискусија, селектирана филмска содржина или видео запис, како и аудио книга доколку говорот е стандардизиран и на ниво Б1+.	Дијалози, разговори, дискусии • Listen to the dialogue and choose the correct answer for each question below (multiple-choice): Customer support: Hello, this is Todd Jasper with LDT Appliances. How can I help you? Mrs. Davis: Hi Todd, it's Patty Davis. I just received my order and I'm not at all satisfied. TJ: I'm sorry to hear that. What seems to be the problem? PD: I don't even know where to begin! The item's back casing is cracked, I'm missing the extra knob that I specifically requested, and the unit isn't pre- assembled! TJ: Once again, I deeply apologize. I'm confident that we	3.1. Формулира одговори на конкретни прашања составувајќи реченици кои вклучуваат клучни изрази поврзани со информацијата/содржината која ја чул/а и/или видел/а; 3.2. Предвидува можни последователни дејства на случување во слушната/изгледана содржина; 3.3. Заклучува општа порака која се пренесува во зададена видео/аудио содржина.
		requested, and the unit isn't pre- assembled! TJ: Once again, I deeply	

replacement item, given your	
schedule constraints, I'm going	
to send one of our professionals	
over with the appropriate nob	
and some new casing. He's going	
to assemble the unit and get it	
set up for you right away. Does	
that sound fine?	
PD: Yeah, I guess that sounds	
alright. When's he coming? I've	
got a lot to do today.	
TJ: What time works best for	
you?	
PD: Around noon would be the	
most convenient time.	
TJ: Great, he's free at noon and	
will arrive then. Is there anything	
else I can help you with?	
PD: No, no. Thank you for your	
help. And I'm sorry I got a little bit	
angry — I just really need to get	
my order set up and ready to go.	
TJ: It's not a problem. We value	
your business here at LDT	
Appliances, and if you need	
anything else at all, please don't	
hesitate to contact us.	
- What is a customer complaint?	
a) A specific issue voiced by	

clients with regard to a transaction; b) Something that, from the customer's perspective, is not acceptable with regard to a business practice; c) A formal declaration of satisfaction from a customer; d) a & b. - How should a business professional respond to angry customers? a) Shortly, ending the conversation as quickly as possible; b) Calmly, respectfully, understandingly; Communication with angry customers should be stopped altogether; d) Loudly, speaking over the customer's complaints. - What are some of the benefits of successfully resolving a complaint? customer Improved client relations; b) Lower transaction cancellation rate; c) Fewer dissatisfied customers and improved longterm company reputation; d) All of the above.

	Модуларна единица 2: ЧИТАЊЕ СО РАЗБИРАЊЕ			
Ред. број	Резултати од учење	Содржини и поими (Примери)	Активности и методи	Критериуми на оценување [*]
1	Ученикот/ученичката ќе биде способен/а да: - чита и толкува подолги текстови составени главно од стандардизиран и секојдневен јазик поврзан со соодветната	Текстови (од учебник, весник, списание, интернет страница) • Read the three short texts (1-3), then read the five headlines (a-e), and decide which headline goes best	1 10 3	Ученикот/ученичката може да: 1.1. Идентификува со леснотија клучни идеи во прочитан подолг текст или содржина од учебник, весник/списание, веб страница,
	струка/сектор.	which neadline goes best with each text. There are two extra headlines. 1. Travellers flocked to JFK Airport in New York yesterday at the start of its busiest ever fortnight. Two million people are expected to travel through the airport this week, thanks to the long Thanksgiving weekend, when families get together. 2. It has been claimed that 75% of road accidents are caused by drivers who fall asleep at the	- точни/неточни реченици; - пополнување на празни места во реченицата со еден збор (open cloze); - вежби со повеќечлен избор (multiple choice); - вежби за зборообразување	блог, социјални мрежи и сл.; 1.2. Формулира и/или селектира одговори на зададени прашања во врска со прочитан подолг текст со ниво на комплексност Б1+; 1.3. Применува соодветна техника за читање (skimming/scanning/active reading); 1.4. Контрастира структура и формат на различни видови текстови (статија, нарација, опис, мислење);

*Внесени се стандарди/индикатори за постигнување на резултатите од учењето врз основа на кои се определуваат критериумите за оценување.

wheel. Members of Parliament have called for Government action to help lower this number.

- 3. Southend police used patrol cars to block the path of a runaway double-decker bus yesterday. The driverless bus was headed towards a shopping area. The vehicle was previously reported stolen.
- a) Plans to increase road safety
- b) Accident avoided
- c) Coming home for the holidays
- d) Tired drivers danger on roads
- e) Police arrest bus driver

Answers: 1-c; 2-d; 3-b.

 Read the text and answer the questions below:

Parkour involves a range of 'moves', although none are official. They involve jumping and landing accurately on small and narrow places, catching building ledges, going over high walls and landing by rolling to absorb impacts. In fact, it's a combination of martial arts and gymnastics.

- поврзување слики со текст;
- визуелно истакнување на елементи од текстот;
- загатки (крстозбори, ребуси, анаграми).

Методи:

- текстуален;
- кооперативен;
- истражувачко-откривачки.
- физичко одговарање (*Total Physical Response*);
- директен (The Direct Method);
- комуникативен
- (Communicative Approach); природен пристап (Natural
- Approach);
- структурален (Structural Approach);
- Silent Way;
- сугестологија (Suggestopedia);
- Community Language Learning.

1.5. Сумира, анализира и критикува прочитан подолг текст користејќи покомплексни и сложени реченици.

From the late 1990s onwards, the art and sport of parkour has spread worldwide. But it was YouTube in 2005 that definitely brought it to a global audience. People around the world began to post their videos online, making it a mainstream sport, and in 2007, parkour first major competition was held in Vienna. Since parkour values freedom, there are various places people (called 'traceurs') can practice it. Both rural and urban areas can be used, typically parks, offices and abandoned buildings. If you want to do parkour, you should respect the environment you practice in. Since part of its philosophy is 'leave no trace', there have been few concerns over damage to property. However. law enforcement and fire and rescue teams argue that people risk their lives needlessly, especially when they practice at great heights. Parkour fanatics state that injuries are rare because they rely on their own hands and feet rather

		than things out of their control, such as ice and wheels, as is the case with skiing and race-driving. (https://en.wikipedia.org/wiki/Parkour)	
		- How would you summarize this text in one sentence? - What makes parkour different from running? - If you had the chance to speak to a pro traceur, what would you ask them? - Which of the following is NOT true about parkour (2 answers)? a) There are now international parkour competitions; b) Traceurs often get injured; c) Public property is damaged by traceurs; d) Traceurs are creative in their	
		'moves'.	21 [
2	- чита и разбира детални описи на настани, чувства и желби;	 Текстови, писма The following people (a-d) want to attend a course(s) (1-4). Read the descriptions of the people/courses and 	2.1. Препознава голем опсег на сложени придавки и именки сложенки (easy-to-read, family-owned, know-how, long-term, one-of-a-kind, runner-up, state-of-the-art, up-to-date, waterproof, well-being);

- decide which course(s) would be the most suitable for each person.

 Explain why. Which course(s) would you choose for yourself?
- a) Harriet is 75, and is very interested in details in painting and drawing. She loves the summer and it's an absolute delight for her to paint romantic beach sceneries.
- **b)** Belinda works for a large car dealership and one of her long-term goals is to improve her skills in Excel. She takes great pleasure in telling jokes although she looks quite strict.
- c) George is unable to move around easily because he has difficulty walking, but he wants to learn more about the wildlife and scenery in different parts of the world. He has a thirst for reading and listening to audio books.
- **d)** Chris wants a total change in career, so he's looking for a full-time course in which he can learn everything there is to know about

- 2.2. Идентификува фрази со придавки и/или прилози (almost, fairly, quite a, reasonably, slightly, very) кои модификуваат именки/придавки за подетален опис;
- 2.3. Формулира одговори/излагање изразувајќи преферирање (rather than, prefer...to...) и споредба (as if, as though);
- 2.4. Прави разлика помеѓу различни степени на интензитет на придавки (absolute, complete, extreme, great, real, total);
- 2.5. Контрастира реални и нереални желби за минатост, сегашност и идност.

photography and how to use computers to sell his work. He has know-how in business, but not in photography. He possesses several high-quality camera lens. 1. This year-long course is perfect for people who want to learn how to use a camera as their main professional tool. Students will learn about light and shade, colour and different shapes, filters and modes. The teachers, who have extensive experience, will make students do group projects both indoors and outdoors. Tips will be given on how best to create your own brand. 2. Learn how to easily work with state-of-the-art computer systems. This course has been designed for people who use computers regularly, but who feel they are unable to make the most out of technology. The evening classes run twice a week from September to December. **3.** This is a series of daytime lectures by people who have lived in wild places and almost died. In

spite of that, they add humor in their talks. Lecturers will show photographs of rare and nearextinct animals, and explain where they can be found. On-site payment and refreshments will be provided.

4. Have you ever wanted to learn how to take close-ups of animals, plants and nature? Our experts will advise you on the hows. Students should already have a fairly good understanding of photography and bring their own equipment. The course is suitable for everyone, as there is very little walking involved.

Answers: a-4; b-2; c-3,4; d-1,4.

• Open cloze: Fill in the blanks with the most appropriate word:

Hi Alice,

Did you get any rest from last week's wedding celebration? I must say ____ you were absolutely stunning and not a hair was out of

place! Everything was superb -	
starting the flower	
arrangements to the one-of-a-	
kind candlesticks.	
Speaking about myself, I'm totally	
furious, but one point this	
morning I just burst into tears! I	
cannot believe that Pete chewed	
the shoes that I been wearing	
to your wedding. Now they're	
ruined!	
Why didn't you invite Lily? She	
told me other day that she had	
felt left out because of that. I know	
that you've extremely	
cautious since the mugging, but	
she's been our friend for over 20	
years. You should apologize to her.	
Cut yourself some slack – it's not	
your fault.	
I wish I could come with you	
both on your honeymoon! Hawaii	
seems like utterly	
breathtaking destination. I'd	
rather be swinging in a hammock	
this time next week headed to	
work. You could set off one	
morning and travel boat to	
small and exotic islands full of	

	T		
		different bird species. I'm fairly	
		certain these day trips aren't	
		cheap at, but it's a once-in-a-	
		lifetime experience.	
		Don't forget to post photos!	
		Love, Thandie	
		Answers: that, from, at, had, the,	
		been, along, an, than, by, all.	
3	- чита и разбира текстови што се	Текстови, писма (покани,	3.1. Препознава пасивни конструкции
	однесуваат на современи	објави, известувања,	со различни граматички времиња и
	проблеми и прашања за кои луѓето	соопштенија), раскази	модални глаголи, како и со директен
	' '	соопштенија), раскази	и индиректен предмет;
	имаат посебни ставови или	_ ,,	
	гледишта;	Read the text and express	3.2. Анализира информации во
		your ideas on whether life	прочитана содржина;
		on Mars is likely to	3.3. Интерпретира мислење на
		happen:	авторот во прочитана содржина;
		How would you feel about living	3.4. Елаборира свое мислење во
		out the rest of your life on the	врска со прочитана содржина
		planet Mars? After all, it's just 140	применувајќи комплексни сврзни
		million miles away and has lots of	изрази (as/so long as, bearing in mind,
		beautiful red dust to enjoy. If you	despite the fact that, due to the fact
		fancy a future on the red planet,	that, in order that).
		you're not alone. When the Mars	
		One project asked for volunteers	
		to make a one-way trip with them,	
		over 200.000 people applied.	

Mars One is an organisation with the goal of creating a permanent human settlement on Mars. Their ambitious project has attracted both worldwide attention and heavy criticism. Large questions remain about the ethics and funding of the project. But Mars One have stated they can overcome all the obstacles in their way. According to Mars One's website, if everything goes according to their plan, by the end of the year they will have selected the final crew and training for the mission. Time will tell if the project will be a success. But for a French couple, a trip to Mars might even be a romantic destination. In an interview with the American broadcaster WGBH, the couple revealed that they had both been selected among the final 100 applicants, and they hoped they could continue their life together as astronauts on Mars.

4	- го проширува фондот на зборови	(http://www.bbc.co.uk/learninge nglish/english/course/intermedi ate/unit-26/session-3) Текстови (од учебник, весник,	4.1. Препознава стручен вокабулар
	и фрази преку примена на истите во даден контекст со комплексност на ниво Б1+;	• Explain the meaning of the underlined words and phrases or give synonyms for them (most are legal terms): Here is the list of the top three best countries for judicial independence: The Netherlands have a transparent court system. The International Criminal Court is in The Hague and in keeping with its high standards, the country adheres to high tribunal standards in its regular judicial system as well. The country has relatively few judges with about 14 per 100,000 residents and it takes on average 87 days to handle a trial in the country. In Sweden, the courts' operations are governed by an executive	поврзан со соодветната струка/сектор; 4.2. Поврзува широк опсег на фразални глаголи со нивните соодветни глаголски еквиваленти; 4.3. Извлекува без потешкотија значење на непознати зборови и фрази од контекст; 4.4. Користи синонимни зборови фрази и конструкции при формулирање на одговори во врска со прочитана содржина.

branch of the government, the	
Ministry of Justice. A <u>noteworthy</u>	
aspect of this justice system is	
how it handles <u>criminal reform</u> .	
Swedes believe that it is incorrect	
to punish its <u>prisoners</u> because	
the <u>imprisonment</u> is <u>punishment</u>	
itself. With this positive view, the	
Swedes have been able to reduce	
the number of people in prison.	
In Finland, the courts are still	
independent and there are many	
provisions in the Constitution to	
protect its <u>autonomous</u> judges.	
Finland is a "consensus	
democracy," therefore every	
decision is consulted amongst its	
many <u>stakeholders</u> that would be	
affected by changes. As a result,	
Finnish citizens feel included in	
the system and have high levels of	
trust in it.	
(https://nomadcapitalist.com/20	
17/04/30/best-countries-rule-	
of-law/)	

- анализира и употребува различни граматички структури во даден текст со комплексност на ниво Б1+.

Текстови (од учебник, весник, списание, интернет страница)

 Read the following text and discuss the use of verb tenses and modal verbs as well as different sentence structures:

Volunteering is generally considered an activity where an individual or group provides services for no financial gain to benefit another person, group or organization. Volunteering is often intended to promote aoodness or to improve human quality of life. This activity may have positive benefits for the volunteer as well as for the person or community that have been served. Many volunteers have done training in the areas they (medicine, education, work rescue). or emergency increasingly popular form of volunteerina among young particularly gap people, vear students, is to travel to communities in the developing

- 5.1. Препознава сложени глаголски структури со и без (директен и индиректен) предмет;
- 5.2. Разликува и контрастира различни глаголски времиња/ форми (Present Simple, Present Continuous, Present Perfect, Present Perfect Continuous, Past Simple, Past Continuous, Past Perfect, Past Perfect Continuous, Future Simple, Future Continuous, Future Perfect, идност со 'be going to', герунд, инфинитив со/без 'to', минатост со 'would'/'used to', заповеден начин) форма и употреба;
- 5.3. Разликува и контрастира условни реченици (нулта, прв, втор, трет);
- 5.4. Прецизира значење на различни модални глаголи (modals/semimodals) и нивните негативни форми за искажување минатост, сегашност и идност;
- 5.5. Анализира реченици со индиректен говор во различни граматички времиња.

world to work on projects with local organisations. Such activities might include teaching English, working in orphanages, assisting NGOs, and medical work. A student once told me about his experience of reaching Iruya, a village high up in the mountains. It had involved driving along 48 km of dirt roads and crossing 12 rivers. He described how his father would take him camping every summer when he was a babe in arms, and that they used to hike as far as they could. That always reminded him that nature should be treasured and that people needn't be afraid of it. If you're interested in volunteering with animals, then you should check out the wildlife conservation projects. International volunteering often aims to give participants valuable skills and knowledge. Another type of volunteering virtual also called evolunteering, volunteering, which is when a volunteer completes tasks offsite

from the organization. They have	
to use the internet and a home,	
school, <u>telecenter</u> or work	
computer, or other Internet-	
connected device, such as a	
smartphone.	
(https://en.wikipedia.org/wiki/V	
olunteering)	

	Модуларна единица 3: ГОВОРНА ПРОДУКЦИЈА И ИНТЕРАКЦИЈА			
Ред. број	Резултати од учење	Содржини и поими (Примери)	Активности и методи	Критериуми на оценување [*]
1	Ученикот/ученичката ќе биде способен/а да: - прави јасни и детални описи на широк опсег на теми од најнепосреден интерес и соодветниот сектор/струка;	Говор, презентации, раскажување • Describe a situation in your life that you would change if you were given the chance: If I could redo one choice in my life, it would certainly be not to ride my cousin's vespa when I was 16 years old. Growing up, I wanted to be just like my cool cousin, Marty, especially when he bought himself a new vespa with the money he earned as a bartender the previous summer. When I asked him politely one day if he would let me take his new vespa for a spin, he just shrugged, so I took that as a 'yes'. But I guess I bit off more than I could chew. My dad noticed me struggling as I was exiting the garage, but I	Активности од типот: - играње улоги и симулации на дадени ситуации; - интерактивни вежби: спроведување анкета/интервју, играње асоцијација, драмски изведби и сл.; - изразување мислења и ставови по проследен кус видео/аудио запис; - опишување на определена ситуација, случка, место или личност (anecdote telling); - игри; - мимики, пантомима; - презентација; - дебата. Методи: - интерактивен;	 Ученикот/ученичката може да: 1.1. Формулира сложени реченици со широк опсег на придавки, прилози и нивни модификатори; 1.2. Објаснува детално одредена ситуација, настан или фотографија; 1.3. Користи широк опсег на зборови и фрази вклучувајќи и стручни зборови соодветни за одреден сектор/струка за да избегне повторување; 1.4. Користи соодветни идиоматски изрази за поефектен и поживописен опис.

*Внесени се стандарди/индикатори за постигнување на резултатите од учењето врз основа на кои се определуваат критериумите за оценување.

	suddenly lost balance, slid on the pavement, and became trapped under my dad's car. I'm 32 years now and ever since that horrendous experience, I can't get myself to come close to the vespa showroom. Getting on one now is	- учење базирано на задачи (task-based); - кооперативен; - физичко одговарање (Total Physical Response); - директен (The Direct Method); - комуникативен (Communicative Approach);
--	---	---

2	- образложува и објаснува детално	Монолози, дијалози	- природен пристап (<i>Natural</i>	2.1. Прави дистинкција помеѓу
	свои мислења, гледишта и планови		Approach);	предности и недостатоци на
	поврзани со теми од најнепосреден	• Discuss whether zoos are	- структурален (Structural	одредена тема;
	интерес и соодветната струка;	good for animals or not:	Approach);	2.2. Користи конструкции со <i>maybut</i> ;
	интерес и соодветната струка;	good for animals or not: I've done so much reading about animal habitats and I know that zoos are hugely popular attractions for adults and children alike. But are they actually a good thing? Critics of zoos would state that animals suffer physically and mentally by being enclosed. Even the best artificial environments can't come close to matching the space and freedom animals have in their natural habitats. Some zoos make animals behave unnaturally, for example, marine parks often force dolphins and whales to perform tricks, which is insane. If we look at the other side of the coin, by bringing people and animals together, zoos have the potential to educate the public about conservation issues and	Approach); - Silent Way; - сугестологија (Suggestopedia); - Community Language Learning.	2.2. Користи односни реченици кои се однесуваат на цела претходна (дел-) реченица за да изрази мислење.
		inspire people to protect animals		
		and their habitats. Some zoos		

provide a safe environment for animals that have been mistreated in circuses. So, are zoos good for animals or not? The benefits of zoos may outweigh their harmful effects, but it is understandable that many people believe imprisoning animals for any reason is simply wrong. (http://learnenglishteens.british council.org/skills/listening/uppe r-intermediate-b2-listening/arezoos-good-thing) • Topic: street food. A: What do you think of street food? B: I love street food! There are some great places in London where you can find delicious foods cooked in front of you in market stalls on the street. It's clear that the business of street food has changed in recent years, in fact, the growth in street food has really taken off, as if it's become mainstream. It's part of

the cultural fabric of the bigger cities. A: I don't think I totally agree with you. Street food isn't really something I'd associate with Britain. It may be the climate or traditional British food, but street food is something that we are now getting used to, and it'll be years since it's fully accepted in our culture. B: Just think about it for a moment - it's authentic food, freshly prepared in front of you, and not some unhealthy microwave food. You may think that street food is pricey but it is not – I've eaten the best kebabs in my life for under two pounds! A: I'm still not fully convinced. What about the fact that it's cooked in the open, right next to cars passing on the street, which makes the food less healthy than you're saying? I'm sticking to my guns on this one. Sorry!

- раскажува, презентира и анализира дејство од книга или филм и искажува лични впечатоци користејќи покомплексна лексика и граматички структури со ниво на комплексност Б1+;

Рецензија на книга/филм

 Review a film that you've watched (characters, plotline) and give your opinion on it:

Man of Steel is a Hollywood blockbuster that tells a story of one of the most famous superheroes ever: Superman. Superman's story starts on his native planet Krypton. His home world is under the threat of destruction because of the politics of its leaders. The only one who is aware of this danger is a scientist and Superman's father Jor-El. He implants something called the Codex into his son's body, and sends him to Earth. The Codex makes Superman invincible; he can only be killed with kryptonite.

With so much computer graphics, I almost stopped caring about the actors starring in the movie. And they are really famous: Kevin Costner, Lawrence Fishburne, Russel Crowe, and many others.

- 3.1. Презентира конкретна содржина вклучувајќи детален опис на место, време и ликови користејќи *present simple* за живописност на раскажувањето;
- 3.2. Искажува без потешкотија (не)согласување со соговорници во дискусија на зададена тема поврзана со книга/филм, користејќи нова и конкретна лексика со ниво на комплексност Б1+;
- 3.3. Анализира и проценува постапки, карактер и улога на главни и споредни ликови;
- 3.4. Критикува и вреднува конкретна книга/филм формулирајќи реченици со ниво на комплексност Б1+.

		To tell the truth, I think the	
		director could easily replace	
		these first-class stars with	
		amateurs, and still no one would	
		notice the difference because in	
		this movie the actors' play is not	
		the priority at all.	
		One of the things I still can't get	
		my head around is how absurd it	
		seems that somebody could fight	
		Superman and win. Is it really	
		exciting to watch his adventures	
		knowing that he cannot be	
		caused any harm just because he	
		is so exceptional? This movie has	
		intense action scenes with lots of	
		visual effects. But does this make	
		Man of Steel outstanding among	
		other similar Hollywood	
		franchises about superheroes?	
		(https://essaybasics.com/blog/	
		how-to-write-a-movie-review-	
		guide)	
4	- разговара флуентно на теми од	Дијалози, разговори	4.1. Користи широк опсег на фрази на
	најнепосреден интерес и		теми од најнепосреден интерес и
	соодветната струка/сектор со	• Two friends are	соодветната струка/сектор;
	степен на спонтаност и леснотија;	discussing e-books vs.	
	crementia chomanoci w zicchoruja,	print books:	
		μιτιτ σσοκς:	

A: Do you know what I came across while reading the newspaper? There was an article on the future of books. In fact, analysts have been stating that within a few years e-books will overtake print ones. But I think that this is a far-fetched idea.

B: Are you saying that nobody's going to believe this? I actually think that what analysts have said might not be far from the

truth. Ever since the Kindle was released, more and more of my friends have bought one for

themselves. And I'm sure that digital sales are consistently increasing by double digit figures. Personally, I'm an e-book addict. A: Speak for yourself, then. We'll surely never get to the point where e-book sales will outsell print. A number of things have to occur for the general public to really embrace it.

- 4.2. Парафразира информации со цел да потврди дали точно ги протолкувал/а;
- 4.3. Поставува прашања и структурира соодветни одговори во дијалог или разговор со повеќе соговорници со леснотија;
- 4.4. Активно слуша и го следи со интерес она што го изнесува или соопштува соговорникот/ соговорниците иницирајќи продолжување на разговорот.

B: So, you think that people haven't accepted this new technology? A: No, it's more that the worldwide market has failed to embrace e-books in a meaningful way. I'm referring to the fact that people like to find ways around things, which has given rise to book piracy, and this is a serious issue for publishers and authors alike. Things are getting out of hand. Don't you agree? B: I suppose you mean the unauthorized use of copyrighted works, right? I do agree that it can be considered a minor crime, but you're telling me that you've always done things by the book? A: That's not the point here. In order for e-books to have a shot at overtaking print ones, there has to be clear ownership and readers must know this fact. There also has to be a stabilization of pricing.

5 - опишува општ контекст користејќи проширени и сложени реченици со конкретни фрази и колокации на теми од најнепосреден интерес како и од соодветната струка/сектор;	B: I guess then that we should agree to disagree. Соопштенија (објави, известувања), раскажување • An announcement in a professional context: I would like to inform you all that as of June 1 all operational staff will be obliged to use identity cards. Adopting this new measure is due to the recent robberies at several of our branches. The identification of the likely robbers is underway. It is standard bank policy to not give away much information, but we are certain that the robbers will be caught very soon. Should you come across key information, please pass it on to your department head. Thank you for listening to this announcement. We are sorry for the interruption. Please go on with your work tasks. • Retelling an event (general context):		5.1. Поврзува сложени реченици во говорна целина и користи соодветни колокации/идиоми/скаменети изрази/фразални глаголи, како: be obvious/sure/likely/certain + 'that'-clause; be likely to; be due to; be meant to; be bound to; be sure to; be certain to; be obliged to; 5.2. Формулира реченици со инверзија (изменет реченичен збороред) кај условните делреченици, а и користејќи го сложениот сврзен израз not onlybut also; 5.3. Применува past perfect во односни дел-реченици за дополнителен контекст.
--	---	--	---

Did you hear about the theft at the Landsbury's last night? Well, let me update you. It started as a pleasant get-together, with people toasting. We heard a loud clatter and next thing we saw was a hooded person telling us to drop to the floor! It was bound to be a memorable evening. Mr. and Mrs. Landsbury, the couple who had organised the party, everybody's attention and asked us to stay calm. Well, the hooded person didn't seem to like that. It was obvious that the intruder would do something. Not only did the robber shout at Mrs. Landsbury to be quiet, but they started breaking the expensive vases that the spouses had bought on vacation. Let me make a long story short - the police arrived in the nick of time and the robber was caught.

Интеркултурни содржини 6.1. Идентификува одреден културен 6 - анализира, развива и аргументира свои ставови и мислења наспроти контекст; schools Discuss in ставовите мислењата на 6.2. Наведува главни карактеристики England: останатите соговорници. на конкретна општествено-културна I live in England, and this is what a појава; typical school day here looks like: Most secondary schools in the 6.3. Споредува одредена country run from 8:30 a.m. to појава/содржина/настан/карактери 3:30 p.m. Monday through Friday, стика на една култура со праксата и with about 7 periods per day. искуство во неговата/нејзината Many schools have up to 15околина или средина; minute recess in between classes. 6.4. Изразува личен аргументиран with 30 to 60 minutes for lunch. став почитувајќи го културниот Depending on the type of school, диверзитет и различните идентитети; students can either bring their own food for lunch or purchase 6.5. Дискутира почитувајќи something to eat in the school соговорниците чии ставови cafeteria or a nearby cafe. We're вредности ce различни ΟД similar to US schools in the way неговиот/нејзиниот. that most teachers in British schools offer time before or after school when students can ask questions or receive extra help. On average, most high schools here require pupils to wear uniforms. Our government believes that uniforms play an important role in contributing to the school's ethos and therefore

encourage schools to provide uniforms to pupils at no cost. (https://www.gooverseas.com/blog/what-to-expect-before-your-high-school-abroad-in-england)

• Discuss the culture of Jamaica:

Nowhere else on earth will you find a culture as dynamic as the one visitors encounter in Jamaica. Its people are a mixture of the many ethnicities that have landed on the island's shores over the past several centuries.

No matter if they are the descendants of the colonists or recent immigrants from the Middle East, people of all nationalities live and work together in Jamaica. And while this mixture inspires pride, to an outsider it might seem inappropriate at times.

Most Jamaicans are always willing to talk about subjects that others might find uncomfortable. It is not uncommon to find people

Jamaica, and the islanders are	
comfortable with their racial	
differences because they know	
this is part of what makes their	
culture unique.	
Although Jamaica's official	
language is English, many of its	
residents speak with their own	
linguistic style. There are even	
differences from village to village.	
The main ingredients of Jamaica's	
language stew are Spanish,	
African, English (including Irish,	
British and American idioms), and	
even Rastafarian.	
(http://caribya.com/jamaica/cul	
ture/)	
	comfortable with their racial differences because they know this is part of what makes their culture unique. Although Jamaica's official language is English, many of its residents speak with their own linguistic style. There are even differences from village to village. The main ingredients of Jamaica's language stew are Spanish, African, English (including Irish, British and American idioms), and even Rastafarian. (http://caribya.com/jamaica/cul

	Модуларна единица 4: ПИСМЕНО ИЗРАЗУВАЊЕ			
Ред. број	Резултати од учење	Содржини и поими (Примери)	Активности и методи	Критериуми на оценување*
1	Ученикот/ученичката ќе биде способен/а да: - пишува извештај (80-100 збора) на теми од најнепосреден интерес и соодветната струка/сектор со правилна примена на лексиката, јазичните и граматичките структури, правопис и интерпункција;	• Write a report on whether a college should accept overseas students: This report considers the advantages and disadvantages of accepting a large group of students from overseas for two weeks. I have discussed the issue with all the senior staff members. All those interviewed believe that for students this would be an exciting opportunity to explore a foreign culture, in the classroom and socially. Overall, they thought the visit would be stimulating. However, some staff members are concerned that there would be insufficient seating in the library and the visitors might be	Активности од типот: - пополнување текст со зборови кои недостасуваат според упатствата за пишување реченици; - пополнување формулари; - prewriting & rewriting; - freewriting, eliciting, бура на идеи, визуелно презентирање (грозд-техника, ментално мапирање); - опишување слика (дескрипција); - опишување настани од слика (со дадени дејства); - writing games; - web quests; - пишување реченици и текстови според звучен модел (диктат); - пишување по даден комплет слики (picture set);	Ученикот/ученичката може да: 1.1. Конструира главна идеја на извештај; 1.2. Формулира комплексни реченици во форма и структура на извештај; 1.3. Употребува утврдени формални и соодветни сврзни изрази за поврзување на речениците во кохерентна целина.

*Внесени се стандарди/индикатори за постигнување на резултатите од учењето врз основа на кои се определуваат критериумите за оценување.

		more interested in parties than studying. On the whole, everyone thought that the visit should be seen as a valuable opportunity.	- подредување на реченици по логичен редослед; - ставање зборови во правилен ред од една реченица и сл.; - пишување куси пасуси по	
			дадени аудитивни/визуелни информации; - текст пораки (СМС пораки); - електронска порака; - вежби со довршување на текст; - поврзување реченици со сврзници;	
2	- пишува формални писма (100-120 збора) искажувајќи жалба,	Формални писма	сврзници, - подредување пасуси од даден текст;	2.1. Препознава кому треба да го адресира писмото;
	благодарност, барање и пријава со формални изрази и фрази;	• (жалба) Dear Sir/Madam,	- самостојно и заедничко (групно) осмислување на пасуси од слики и изработка на постер;	2.2. Формулира сложени реченици со соодветна примена на вокабуларот и граматиката со комплексност на
		I am writing to express my strong	- spelling games, spelling bee; - самостојна изработка на тематски постери и сл.	ниво Б1+;
		dissatisfaction with your hotel.	·	2.3. Применува формален вокабулар да изрази жалба, благодарност или барање;
		To begin with, although we had	Методи:	2.4. Употребува скаменети формални
		initially booked a room for 5 nights, at check-in we discovered	- кооперативен; - истражувачко-откривачки;	фрази за дадените јазични функции, како:
		that the place was available for three nights, so we were forced to cut our trip short. To make	- аудио-визуелен; - физичко одговарање (Total Physical Response);	• I am writing to complain about / to express my concern about the fact

matters worse, throughout that period we had no replacement for our towels despite asking several times.

It is more than obvious that our holiday was ruined due to your low-quality services. We feel that we are entitled to a partial compensation for all the inconvenience. We would either expect a refund or a discount for the upcoming holidays.

I hope that we can solve this matter.

Yours faithfully, Tom Brown

(барање)

Dear Sir/Madam,

I am writing to enquire about your advertisement in Favourite Pets magazine. I am interested in dog

- директен (*The Direct Method*);
- комуникативен (Communicative Approach);
- природен пристап (Natural Approach);
- структурален (Structural Approach);
- Silent Way;
- сугестологија (Suggestopedia);
- Community Language Learning.

that...

- I wish to complain in the strongest terms about...
- I must insist (urge) that you...
- I am writing to inform you of an apparent error in your records...
- We look forward to dealing with this matter without delay.
- I feel that your company should consider an appropriate refund. / I would be grateful if you would send me a complete refund as soon as possible
- We feel there must be some explanation for (this delay) and expect your prompt reply.
- Will you please look into this matter and let us know the reason for ...
- Thank you for your assistance.
- I look forward to hearing from you at your earliest convenience.
- Please look into this matter at once and let me know the delay.

		obedience classes, and I would be	• Thank you for your cooperation in
		grateful if you could send me	correcting (this detail)
		further details.	2.5. Структурира минимум три параграфа со соодветно насочен
		Firstly, I would like to know what	фокус.
		breeds of dogs are accepted for	, ,
		the classes and whether the dog	
		must be a certain age. I have a six-	
		month-old cocker spaniel that I	
		am anxious to train. I also require	
		information on the cost of the	
		course and type of payment.	
		Another matter I need	
		information on is how long this	
		course is going to last.	
		I look forward to receiving details	
		about the dog obedience classes.	
		Thank you in advance.	
		Yours faithfully, Kristen Miller	
3	- пишува напис/статија или	Напис/статија или рецензија	3.1. Образложува главна идеја во
	рецензија на филм или книга (140-	на филм/книга	подолг текст со форма и структура н
	180 збора) со ниво на комплексност	Write a book review for	напис/статија или рецензија;
	Б1+;	"The Little Prince":	

The Little Prince is a novel written by Antoine de Saint-Exupéry in 1943. This insightful story reveals the essence of life, love and loneliness. Its simple prose style makes it one of the greatest literary works of all times.

The story's narrator is an aviator, who accidentally meets the Little Prince. The small blond boy has been travelling from planet to planet, seeking to find answers on life. Over the course of the next few days, the little prince tells the narrator about his life.

like Saint-Exupery's satire he accurately because emphasizes that grown-ups can lack imagination and hopelessly narrow-minded. However, on the other hand, children are thought to be wiser because their openmindedness and willingness to explore the world around them and within themselves. recommend this story of a man who gained wisdom from a pure

- 3.2.Формулира сложени реченици, условни и односни дел-реченици;
- 3.3. Употребува соодветни сврзни изрази за поврзување на речениците и пасусите во кохерентна целина;
- 3.4. Искажува мислење и дава препораки во корелација со темата за која пишува.

4	- пишува есеј (180-220 збора) Е	child. We can all learn something from it. Ecej (дискурзивен есеj, аргументативен: за/против) • Discuss the advantages	4.1. Составува подолг текст внимавајќи на формата и структурата на есеј; 4.2. Формулира комплексни сложени
	структури со комплексност на ниво Б1+ (со и без примена на дигитални алатки).	and disadvantages of getting a degree abroad: Nowadays studying abroad has become extremely popular among young people, yet there are two sides of the coin.	реченици користејќи соодветни сврзни изрази; 4.3. Користи факти и аргументи за поддршка/спротивставување на главната идеја.
		The benefits are said to be more numerous. Firstly, it's a once-in-a-lifetime opportunity of equipping the student with responsibility, as they become more adaptable human beings. They learn how to take on tasks on their own, how to organize their time efficiently, and how to be in charge of their own future. Furthermore, it is a great chance not only to practice a foreign language, but also to have handson experience in the new culture. This leads to new friendships	

(even life-long) and acceptance of cultural differences. A lot of students, though, may encounter hardships, leading to worsening of their academic performance. They sometimes might find it challenging to handle everything in the new country, so this might influence their grades. They can stay on track if they notice where they're making mistakes. Additionally, studying abroad is also quite a pricey experience and not every student who wants to study abroad can afford it. All in all, I'm a firm believer that studying abroad is an invaluable and eye-opening period in one's life.

Оценување на постигањата на учениците	Во текот на наставата редовно се следат и вреднуваат постигањата на учениците, се прибираат показатели за нивните активности, мотивираноста за учење, соработката со другите и сл. (формативно оценување). Секоја активност на часот при која учениците ја искажуваат јазичната активност, било на рецептивно, репродуктивно или продуктивно ниво, дава можност за воочување на напредокот и негово вреднување. Тоа значи дека евалвацијата се врши како интегрален дел на самиот наставен час, а не како изолиран чин. Многу е важно при постапките на проверка на знаењето, како и оценувањето на ученикот, тие постапки да не се разликуваат од вообичаените активности на часот, односно учениците не треба посебно да се издвојуваат од групата при проверката на усното јазично реагирање. Оценувањето на постигањата на учениците треба да биде транспарентно и согласно нивоата од Блумовата таксономија. Следењето и оценувањето на постигањата на учениците треба да се врши плански, систематски и континуирано во текот на целата учебна година. Вреднувањето на напредокот на учениците ќе се врши со бројчани оценки во текот на училишната година. Од вкупниот број оценки, две ќе се базираат на писмени работи, додека останатите оценки ќе се базираат на усни одговори, учество во комуникативни активности, домашни задачи, индивидуални, групни изработки на проекти и тестови. Учениците треба однапред да бидат запознаени со критериумите и начинот на оценување. Критериумите за формирање оценка треба да се експлицитни како за ученикот, така и за родителот, т.е. да се објаснат уште на почетокот на учебната година и наставникот да се придржува до тие критериуми. Како критериуми можат да се земат: оценките од усното искажување, оценките од писмените работи/тестови, оценките од активноста на часот, изработката на домашни задачи, изработка на презентации и проектни задачи. На крајот на четврта година учениците ќе бидат оценети со бројчана оценка.
Питература и пруги извори	На крајот на четврта година учениците ќе бидат оценети со бројчана оценка. Учебник и прирачници одобрени од Министерството за образование и наука и други извори на учење.
Литература и други извори	Учебна 2022/2023 година
Почеток на имплементација на наставната програма	учеона 2022/2023 година
Институција/	Биро за развој на образованието (БРО)
носител на програмата	

	бр. 13 – 11378/62 4.10.2019 година МИНИСТ Dr. Arbër A	
Датум на ревизија		